

Zpravodaj

Českého krajského spolku Beseda

Číslo 1 – únor 2010 / eerste kwartaal – februari 2010 / premier trimestre – février 2010

EDITOR: Kristýna Panneels Kadlecová, Koningin Fabiolalaan 37, 1830 Machelen

Tel.: +32 473 730 688, E-mail: Kristyna.kadlecova@post.cz

Bureau de dépôt: 1420 Braine-l'Alleud 1

Milí krajané,

Začnu optimisticky a neotřele ☺ – a to přáním všeho nejlepšího do dvacetdeset, přáním pevného zdraví, přáním splněných předsevzetí a vůbec.... směle do nových zážitků, radostí a všeho, co tento rok přinese.

My v Besedě jsme měli každopádně začátek velmi optimistický, a to zahájením České školy bez hranic Brusel. KONEČNĚ máme svoji českou školičku a první vyučovací den už máme též za sebou. Téměř tříměsíční práce se nám vrátila v podobě rozzářených dětských očí a spokojených rodičů. Tak ať nám nadšení vydrží a vzhůru do práce.....

Na co se můžete těšit dál? Ještě v lednu budeme pokračovat přednáškou pana Fikáčka v Českém centru, chtěla bych vás pozvat mimo jiné třeba na burzu knih a časopisů v březnu, na odpoledne s filmem o Karlu Hašlerovi v dubnu, nebo česko-slovenskou retro disco-show, která se bude konat v květnu.

Program na tento rok bude rozmanitý. Plánujeme třeba výlet za krajským spolkem do Lucemburku, kde budeme mít zajištěného profesionálního průvodce po městě, s kterým máme tak silné historické kořeny.

Pro milovníky dějin druhé světové války je možná prohlídka pevnosti Breendonk..., která byla nechvalně známá jako koncentrační tábor. Dnes je zde muzeum, kde se můžete dovědět zajímavé informace o belgickém odboji, a to vše též s profesionálním průvodcem v angličtině. Ještě v prvním pololetí nás čeká odpoledne se známým českým cyklistou žijícím v Belgii a před prázdninami se rozloučíme tradičním BBQ v Lese snů, které spojíme s dětským dnem.

Nedávno mě oslovila jednatelka Americké asociace v Belgii s návrhem uspořádat česko-americký večer, či dohromady nějakou "veselici"... Vše je ještě v plínkách, ale já už se vidím, jak při country opékáme hamburgery a bramboráky ☺.

Myslím, že náš spolek se nemůže uzavřít sám do sebe, žijeme v multikulturním světě a je velmi přínosné spolupracovat s dalšími – i nebelgickými subjekty. Nyní už neplníme jen funkci jazykovou, smysl spolku se též samozřejmě naprosto změnil. Naším přáním je být moderním tělesem, setřást zastaralý názor, "že krajský spolek = skupinka původních exulantů". Naším přáním je citlivě, kvalitně, ale dle našich finančních možností, přinášet zajímavé aktivity pro všechny. Nesmí se zapomínat jak na naše seniory, tak ani na malé děti.

Svůj úvodník bych chtěla zakončit slovy Jarka Nohavici, která pronesl při svém posledním koncertu zde v Bruselu.

"každý z nás, kdo šíří český jazyk v cizině, je tak trošku obroditel".

Takže, obroditelé....., těšíme se na shledání na některé z našich aktivit, ať jste místní, přespolní, dítě, dospělý, mladší či v pokročilém věku.... A pokud náhodou nemluvíte česky nebo slovensky, přijďte také, my už si vás «obrodíme»!

Anita Březinová ☺

BESEDA

15, Rode Kruisstraat
2830 Willebroek

Destinataire

BELGIQUE - BELGIE
P.P
1420 BRAINE-L'ALLEUD
6/68473

Česká škola bez hranic Brusel aneb jak to všechno začalo

Beseda si už dlouho pohrávala s nápadem udělat něco pro naše malé "krajánky". Střídavě s úspěchem i neúspěchem jsme stále hledali jak na to. Až mě v roce 2007 na Sjezdu krajanů v Praze oslovila paní Lucie Slavíková-Boucher a nabídla, abychom se přidali do sítě jí založených Českých škol bez hranic. Je to v podstatě systém škol, fungujících po celém světě (Sydney, Mnichov, Drážďany, Curych, Paříž, Londýn, Vídeň....), který "dohlíží" na to, aby české děti nezapomněly český jazyk, české dějiny a aby jim bylo později umožněno "fungovat" i v zemi, kde nevyrostaly.

Vše probíhá systematicky, odborně, ale přesto stylem "škola hrou". Říkaný, povídky, písničky - u menších a u větších dětí pak pomocí mapy, literatury a interaktivních pomůcek. Cílem je rozvíjet českou jazykovou zásobu a znalosti o ČR. Jedná se o "nedělní" školu a docházet do ní může již dítě od 18 měsíců, v podstatě v době, kdy začíná mluvit a kdy začíná rovněž chápat, že se na něj mluví dvěma či více jazyky.

Faktem je, že se na děti narozené po roce 1989 trochu pozapomnělo. Po tomto roce do ciziny vycestovaly stovky Čechů za prací, ze smíšených manželství potom vzešly stovky malých krajánků, kteří žijí mezi dvěma

(i více) jazyky a kulturami. Děti, které by jinak česky zapomněly, protože v prostředí, jímž jsou obklopeny a v němž vyrůstají, se mateřský jazyk - ač někdy nechtíc - odsouvá na druhou kolej. Nejprve tomuto fenoménu nikdo nevěnoval pozornost. Postupně maminky po celém světě začaly dobrovolně zřizovat jakási centra, kde se scházely, protože popovídat si česky chtěly nejen ony! Protože se ukázalo, že i pro jejich děti je důležité, aby měly i české kamarády, aby se jim přečetla česká pohádka, pustil Krteček nebo Rumcajs, nebo aby věděly, kdo že je to Josef Lada....

Jednoduše řečeno: tak jako se v České republice klade důraz na výuku cizích jazyků, my chceme klást důraz na výuku českého jazyka v cizině.

Letos v září jsem z teorie příprav a váhání přešla k činům: Rozhodla jsem se dát do našeho Zpravodaje upoutávku, že by krajanský spolek takovou školičku rád otevřel v Belgii. Nemusela jsem dlouho čekat a na výzvu se mi ozvaly tři mladé dámy - Zuzana Slunéčková, Hana Staňková a Dáša Straková. České centrum v Bruselu a MZV nám dalo k dispozici prostory, pan velvyslanec Vladimír Müller nám Českou školu

bez hranic zaštitil a Československý ústav zahraniční dodal patřičně štědré a tak důležité finance.

Nebudu vám popisovat mravenčí práci při přípravě pedagogického plánu školy a jednotlivých věkových skupin, nákupů potřebných pomůcek či při vlastním zařizování třídy, nebo jen fakt, že jsme se s děvčaty i několikrát v týdnu scházely, abychom "ladily detaily". Opravdu bych těmto moderním "obroditelkám" chtěla touto cestou poděkovat. Učit děti budou na profesionální úrovni - ale bez nároků na odměnu, což je v tomto světě pro mnoho lidí naprosto nepochopitelné - jen z lásky k českému jazyku, k dětem a z hlubokého přesvědčení.

Ve finále jsme pozvaly i patronku projektu Lucii Boucher, která za námi dorazila z Paříže, aby nám předala část jejich pařížského "know-how", a před Vánoci k nám na Mikulášskou besídku dorazili rovněž zástupci Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí, Tomáš Grulich, Pavel Lebeda a Otakar Veřovský, spolu s Vladimírem Eisenbukem, zmocněncem MZV pro krajanské záležitosti. Jim děkujeme za to, že nás budou podporovat v Praze na školských institucích, protože hlavním cílem projektu

Česká škola bez hranic je, aby byl tento uznán Ministerstvem školství jako legální škola a děti tak nemusely po případném návratu do Česka skládat ročníkové zkoušky.

Téměř čtvrtletní snažení se 10.01. 2010 v 10.00 stalo realitou. Naše Česká škola bez hranic Brusel byla slavnostně otevřena. Broučci, Všechná a Indiáni již pracují podle "školního rozvrhu", mají školní tašku s pastelkami a vyučování je v plném proudu....

Svoji malou reportáž končím stejně jako jsem začala: výzvou. Pokud máte trpělivost a kladný vztah k dětem, či dokonce pedagogické vzdělání, nebo jste nevyužitá učitelka ve školce či maminka na mateřské, máte chuť v naší škole pracovat, ozvěte se! Na seznamu "čekatelů" o přihlášení do České školy bez hranic Brusel máme mnoho dětí, které bohužel nemůžeme přijmout – pro velký počet zájemců ☹.

Máme děti, máme i školnici, která přísným okem dohlíží na pořádek, dodržování školního řádu a přezouvání do bačkůrek, a jíž škola, stejně jako nám, přirostla k srdci. Takže čekáme jen na vás – učitelky či prostě nadšenkyně/nci – abychom mohli otevřít další třídy....

Fakt, že jsme udělali něco pro budoucí generaci malých krajanů v Belgii, mě osobně naplňuje pýchou.

Anita Březinová
(+ Dáša, Zuzana, Hana a Jarka)

Děkujeme všem, kteří se zúčastnili naší soutěže o logo - opravdu bylo z čeho vybírat! Zvítězil návrh mostecké grafičky **Martiny Boškové**, která logo věnovala darem ČŠBH. Děkujeme!

České škole bez hranic byla vyčleněna část webových stránek **www.beseda.be**, kde naleznete podrobnější informace.

Začali jsme také pravidelně aktualizovat sekci „fotogalerie“, kde najdete nejen fotky svých ratolestí z Mikulášské a jiných akcí Besedy. Budeme se těšit také na vaše příspěvky!

HLEDÁME POSILY DO TÝMU UČITELEK A VYCHOVATELEK V ČESKÉ ŠKOLE BEZ HRANIC BRUSEL

- JSTE OCHOTNÁ TRÁVIT ČÁST SVÉHO VOLNÉHO ČASU PRAVIDELNOU VÝUKOU A VEDENÍM ČESKÝCH DĚTÍ ŽIJÍCÍCH V BELGII?
- JSTE PEDAGOŽKA, NEBO MÁTE PRAXI S VÝCHOVOU DĚTÍ A TROUFNETE SI I NA SKUPINU 10-15 KRAJÁNKŮ?
- DOKÁŽETE PŘEDAT SVÉ ZNALOSTI VĚDOMOSTI DĚTEM ZÁBAVNOU FORMOU?

PAK NENÍ NAČ ČEKAT! PŘIDEJTE SE K NÁM!
NABÍZÍME VÁM

- MOŽNOST AKTIVNĚ SE PODÍLET NA UNIKÁTNÍM PROJEKTU ČESKÝCH ŠKOL BEZ HRANIC
- SPOLUVYTVÁŘET UČEBNÍ OSNOVY
- VÉST VLASTNÍ SKUPINU DĚTÍ, NEBO SE ANGAŽOVAT JAKO SUPLUJÍCÍ LEKTORKA PRO PŘÍPAD NEPŘÍTOMNOSTI NĚKTERÉ Z KOLEGYNEK

PODMÍNKOU PŘIJETÍ MEZI LEKTORKY A VYCHOVATELKY JE ČŠBH V BRUSELU ZEJMÉNA AKCEPTACE STANOV A ZODPOVĚDNÝ PŘÍSTUP K VÝUCE. PRÁCE PRO JE DOBROVOLNÁ BEZ NÁROKU NA HONORÁŘ. KANDIDÁTI Z ŘAD MUŽŮ JSOU SAMOZŘEJMĚ TAKÉ VELMI VÍTÁNÍ!

Lekce etiky a zpěvu Tomáše Jacka

Jackova básnická sbírka *Lekce etiky a zpěvu* i jeho překlad básně *Krkavec* vyšly péčí nakladatelství **Prstek** (www.prstek.cz) a lze je získat prostřednictvím internetového obchodu www.kosmas.cz. Jackovu fotografickou tvorbu lze nalézt na internetových stránkách www.tomasjacko.com.

Tomáš Jacko se narodil v Hradci Králové, studoval v Praze a v Bonnu. Dva roky pracoval v neziskové organizaci *Člověk v tísní* jako koordinátor a lektor, poté působil na volné noze jako autor jazykových publikací, překladatel a tlumočník. Od jara 2005 žije v Belgii, kde se živí jako překladatel.

Tomáši, proč píšete poezii? Proč právě v dnešní době?

S chutí bych zkusil psát poezii v jiné době, než je ta dnešní – jenže na to je vždycky moc brzo nebo moc pozdě ☺

Pokud jde o psaní poezie obecně, nejsou moje pohnutky nijak originální – píšu hlavně asi proto, že mě to prostě baví. Baví mě hrát si s jazykem, odhalovat jeho možnosti a vytvářet nové. Baví mě balancovat na iluzorní hranici mezi vážným a nevážným, mezi emotivní zpovědí a slovní hříčkou. Baví mě být upřímný i předstírat – a baví mě i představa, že si čtenář v básni najde vždy něco úplně jiného, než co do ní sám vkládám, a že se to já nikdy nedozvím.

Všechny básně ve sbírce *Lekce etiky a zpěvu* se jmenují podle postav z řecké mytologie. Proč? Myslíte, že člověk dnešní doby může vidět v řecké mytologii nějakou paralelu ke svému životu?

To je dobře položená otázka – nemůžu prohlásit, že ty paralely existují, ale myslím, že je tam člověk může vidět, pokud chce. Přesněji řečeno, žádná souvislost mezi dvěma událostmi neexistuje do té doby, než si ji člověk v hlavě vytvoří.

Antické příběhy jsou podle mne velice poutavé a mě bavilo vymýšlet k nim příběhy paralelní. Doufal jsem,

že čtenáře mých básniček bude na oplátku bavit hledání paralel vlastních. A je jedno, jestli to bude opět paralela s antickou mytologií nebo třeba s tím, co si včera u snídáně přečetl v novinách.

Vím, že také aktivně fotografujete. Jaký je u Vás vztah mezi psaním poezie a fotografováním? V čem je ta inspirace a tvorba jiná?

Moje fotky vznikají podobně jako básničky: dosti různorodě ☺ Se stejným zaujetím fotím momentky na ulici i promyšlené a technicky náročné inscenované fotografie. Paralelu vidím – chci vidět, a tedy vidím ☺ – i v té zábavě, kterou mi psaní i focení skýtá.

Fotografie se stejně jako básnička na první pohled tváří jako takový malý kousek pravdy, který je třeba "správně zachytit" a pak, z pohledu čtenáře či diváka, "správně pocho-pit". Baví mě tohle pojetí znásilňovat: vytvářet obraz reality, která vypadá nepravdivě, a obraz pravdy, která vypadá nereálně. Ať se s tím každý popere po svém.

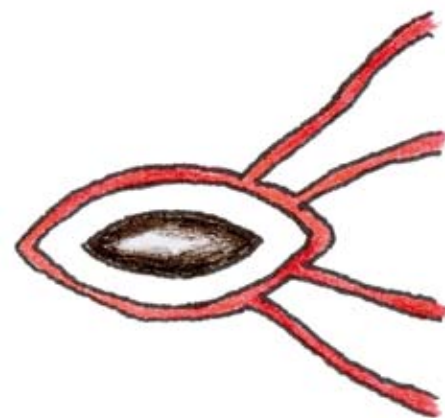
Co po *Lekcích etiky a zpěvu* následuje dál? Připravujete nějakou další sbírku?

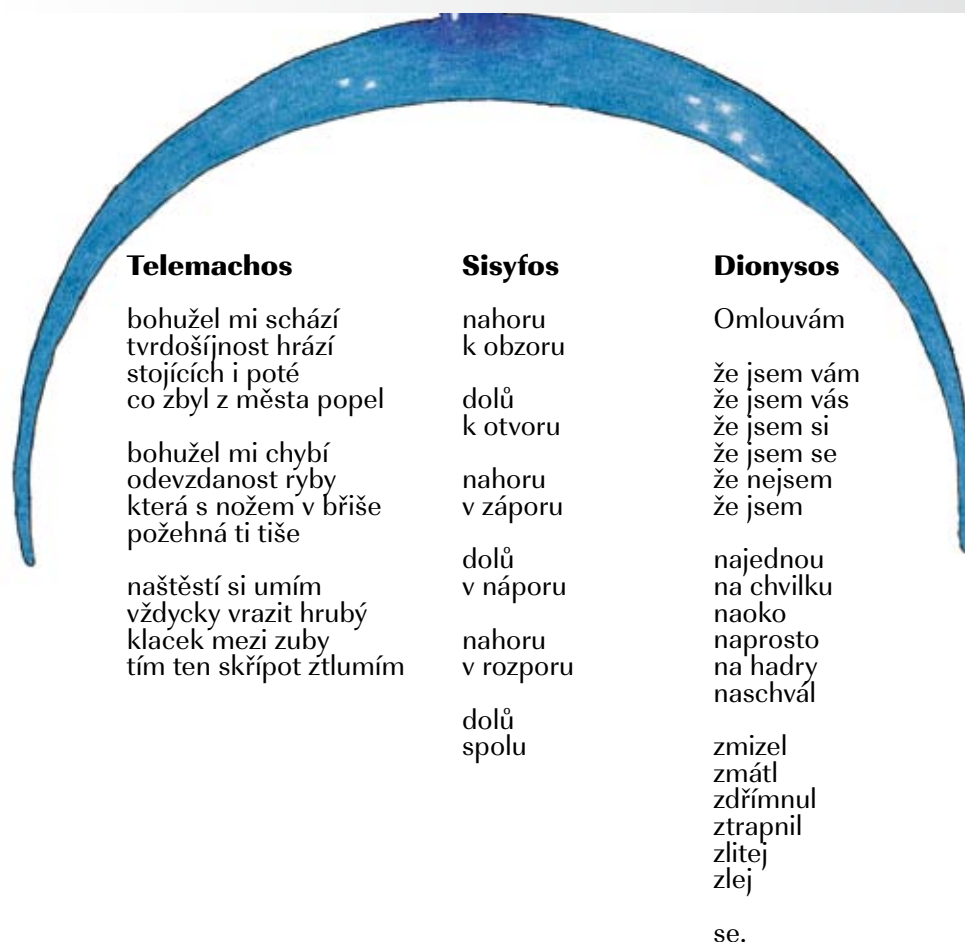
Zaměřil jsem se v poslední době na překlady poezie. Nedávno mi v nakladatelství Prstek vyšel překlad básně *Krkavec* od E. A. Poea; nyní

jsem se zaměřil na amerického básníka Roberta Frosta a mám i další plány.

Je pro Vás nějaký rozdíl v tom, když překládáte poezii a když píšete svou vlastní? Při překlada-du má člověk mnohá omezení.

Já ta omezení vnímám spíš pozitivně. Když má člověk při tvůrčí práci úzké mantinely, musí vyvinout hodně velké úsilí a projevit mnohem větší kreativitu, než když má naprostou volnost. Je to jako focení koncertu: světla je málo, zpěváci skáčou, diváci skáčou, organizátor vás pustí jen na určitá místa. Takže aby aspoň jedna fotka stála za to, musíte z těchto omezených podmínek vymáčknout naprosté maximum. A ze sebe taky.

Burza knih a časopisů

Kupí se vám doma knihy, časopisy, komisy, slovníky, encyklopedie? Odrostly už vaše děti knížkám s říkadly a rádi byste je nabídli dalším? Přineste publikace, které už máte přečteny a vyměňte je za "nové"!

Vítány budou také vaše vlastní romány, povídky, sbírky básní, překlady, CD-čka a DVD-čka. Chcete-li se podělit o knihy psané v jiných jazycích, než vaší rodné češtině či slovenštině, vezměte samozřejmě s sebou i ty!

Burza knih proběhne **v neděli 28. března 2010 od 15 hodin v prostorách České školy bez hranic Brusel, avenue Buyl 150**, Brusel (bývalé České Centrum).

Vstup je volný, budeme se na Vás moc těšit!

Krajanský KudyKam

Knihovna v Českém centru v Bruselu

Knihovna ČC čítá asi 800 českých a slovenských knih (beletrie a poezie, sci-fi, umění, architektura, politika, slovníky a encyklopedie, dětská literatura a komiksy).

Výpůjční doba je 2-3 týdny za kauci 2€. Video, DVD a CD lze zapůjčit symbolické ceny. Knihy a videokazety si můžete rezervovat telefonicky na čísle: +32 2 213 94 30, otevírací doba je PO-ČT od 10-17h, PÁ 10-15h. Seznam publikací a další užitečné informace naleznete na: <http://www.czechcentres.cz/brussels>

Pro držitele „vstupky“ do budovy Rady – Justuj Lipsius se nabízí možnost vypůjčovat jak knihy odborné, tak zábavnou literaturu, videokazety a DVD. Knihovna obsahuje literaturu ve všech jazycích členských států, takže je dobré ji využít i jako další pomůcku ke studiu nebo odreagování. Knihy se vypůjčují na měsíc, kazety a DVD na týden. Vstup a cesta do knihovny je nejvhodnější z vchodu Froissart, kde jsou i umístěny šipky ke snadnému nalezení.

Dýchánek s písničkářem, který nezemřel

Prošli jste se v kouzelné vánoční době po Starých zámeckých schodech? Zaháněli jste nepříjemné pálení v krku hašlerkami? Máte rádi písničkáře, kteří posledních 50 let pohotově reagovali na aktuální dění v naší zemi? Jak to spolu souvisí? Dalo by se říci, že jakýmsi otcem našich dnešních písničkářů byl Karel Hašler, jehož jméno dostaly i známé bonbony a jehož písničku o tomto magickém pražském zákoutí zná snad každý. Vloni, 31. října, mu právě zde byl při příležitosti 130. výročí narození odhalen památník.

V sobotu 24. dubna 2010 v 15 hodin se můžete spolu s námi podívat na zajímavý dokumentární film o Karlu Hašlerovi. Není to nostalgický snímek o krásách Prahy, ani estrádní přehlídka jeho populárních písní. Hašler byl velice všestranným umělcem, hercem, scenáristou, skladatelem, spisovatelem, dramatikem a režisérem, vlastencem a obhájcem

svobody, odpůrcem fašismu i komunismu. Za zpěv vlasteneckých písní byl koncem léta roku 1941 přímo na natáčení filmu Městečko na dlani zatčen a odvezen do koncentračního tábora Mauthausen, kde 22. prosince téhož roku zemřel.

Film „Písničkář, který nezemřel“ vznikl v koprodukcí s USA v roce 2007 a je překvapivým pátráním nejmladšího Hašlerova (nemanželského) syna po jeho otci, kterého neznal a o němž se dozvěděl až po smrti své matky. V pátráních pomáhá Čechoameričanovi Thomasu Haslerovi Arnošt Lustig, jenž je zároveň i autorem scénáře. Film režíroval Josef Lustig a Marek Jícha. <http://krajane.radio.cz/articleDetail.view?id=1166> Promítat jej budeme v Českém centru (rue du Trône 60 v Bruselu), po filmu proběhne diskuse s redaktorkou časopisu Český dialog, paní Martinou Fialkovou z Prahy. Pro informaci se můžete

podívat i na www.cesky-dialog.net. Jako obvykle bude k dýchánku patřit občerstvení. Těšíme se na film i na diskusi, ale hlavně na vás.

Olga Schmalzriedová

PŘEKLADY Z/DO VŠECH EVROPSKÝCH JAZYKŮ

JAN WANKA & KOLEGOVÉ

SOUDNÍ PŘEKLADATEL A TLUMOČNÍK

TEL.: +32 2 734 47 65, FAX: +32 2 734 47 65

GSM: +32 495 671 638

JAN.WANKA@TELENET.BE

Důležité upozornění:

Dne 1. prosince 2009, na základě vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, začaly v rámci členských států EU postupně vstupovat v platnost některé nové, nebo zjednodušené administrativní formality týkající se zejména určitých osobních, pracovních, daňových a sociálně-právních dokladů (např. osvědčení o rozvodu, výpis z trestního rejstříku, zápočtový list, novelizace zákona o zamezení dvojího zdanění, atd.). Některé administrativní procedury odpadávají (např. pracovní povolení, přechodná jednorozhodná povolení k pobytu, určité soudní překlady, legalizace, atd.). Doporučujeme krajanům dobře se informovat, zvláště před vyřizováním důležitých administrativních záležitostí na zdejších úřadech.

O jezdících kaprech

Známe to všichni. Tedy my všichni "přespolní", stěhovaví ptáci, migrující mezi Českou republikou a Belgií.

Ač je všude všechno, my přemisťujeme, převážíme, dovážíme a necháváme dovážet. Když se podíváte třeba na Česlobo, musí vám to být naprosto jasné. Když pomínu škatulata-batulata našich perníčků na Mikulášskou, převážení králíkární i s králíkem, dovážení buřtů, vína, knih, minerálek, skříní, žvýkaček sem a pralinek tam... vzpomněla jsem si mimo jiné i na jednu zimní "dovážecí" historku.

Stalo se to před několika lety na předvánoční návštěvě našich přátel - Belgičanů. Začalo to nevinně. Večer příjemný, veselý až bujarý, až došlo na české vánoční tradice, tedy lépe: co se u nás doma na Vánoce jí. Já počala barvitě líčit nakupování šupináče z kádí, uronila jsem slzu při vzpomínce na paličku na maso a dále pokračovala s nostalgií, jak si šupinky dáváme do peněženky, aby se nás držely korunky. Cítly jsem u přítomných rozjitřila tak vroucné, že náš rodinný přítel okamžitě rozvířil diskusi, že by rád takového treboňského macka u něj v jezírku, pro-

tože on, jak vy nevíte, vlastní takovou malou soukromou ZOO.

Pravda, lehce jsem zalapala po dechu, protože kapr je sice ryba odolná, ale pochybuji, že tisíc kilometrů by přežil zabalený v utěrce.

Na druhou stranu jsem se nechtěla nechat zahanbit, protože přeci "my Češi všechno zvládneme", kývla jsem ve dvě ráno na převoz dvou živých šupináčů z České republiky do Belgie. ... no a jak se řeklo, tak se udělalo. Tedy lépe řečeno: manžel udělal, protože realizace akce "Free Willy" byla na něm.

Nakoupila se obrovská plastická kád', která byla přepažená na dvě části. To, prosím, ne proto, aby měl každý kapr svůj pokojíček, ale proto, že by se jinak - prý dle fyzikálních zákonů - pod takovým množstvím vody ta metrová plastická nádoba protrhla. Poté se nádrž dala do kufru auta a naplnila vodou. Já byla spokojená, jaké mají kapříci pěkné akvárium, a jemně a mile jsem upozornila zuřícího manžela, "že ani ta voda nebude tolik šplouchat, protože báaaaječně vymyslel ten deksl." Hrdě jsem do nádrže vypustila dva

treboňské bratry a bylo mi jasné, že to bude jízda smrti. Já, která raději odstraňuji v létě žáby ze silnice, než abych je přejela... Já, která kopu hrobečky mrtvým ptáčkům ... Já, co chodím k veterináři i s akvarijními rybičkami ... jsem se opět vyznamenala. Zastavovali jsme každých 200 kilometrů, odhazovali z kufru kabáty, otvírali kád' a já nechávala kapry dýchat, protože jsem měla špatné svědomí, že se udusí ☺.

No nic. Manžel přestal hovořit po 400 km a domů jsme dojeli asi o pět hodin později. Protože voda přece jen šplouchala, mohly se sušit kufry a ríčky od maminky byly jako houba... ALE !! kapříci měli neodřené čumáčky, (při každém cuknutí auta jsem nenávisťně zasyčela), koukali na mě z kádě a byli viditelně rádi, že neskončili na pánvičce nebo ve Vltavě.

Vítězně jsem jim hodila pár kousků chleba a ještě večer zavolala našemu příteli, že akce "Free Willy" je skončena a treboňští kapři jsou v Belgii.

Věřte, nevěřte: kapři vyrostli, rozmnožili se a prý přijdou na zavolání ke krmení. Bohužel, jestli rozumí vlámštině nebo češtině, to už jsem dál nezjišťovala....

Anita

P.S. Evo, máš ještě u mě v autě od tvé maminky tu troubu, která mi zabrala půl kufru, dvě tašky vanilkových a čokoládových věnečků a tašku ponožek ☺, co jsem ti přivezla po Vánocích !!!

Beseda a besedníci

Lidé a věci, rostliny, stromy i zvířata se buď rodí a pak rostou, nebo vznikají a mění se jen opotřebováváním. Životem jdeme po určité trati, která má někde start a jinde cíl. Cestou stárneme. S Besedou to je však jiné: Beseda nevznikla, ale zrodila se a nestárne. Zrodila se z přání našich krajanů scházet se, společně se bavit, udržovat v zahraničí svůj jazyk a kulturu, a také, coby filantropický spolek, z rozhodnutí si pomáhat. Popud k založení spolku dal Antonín Brož, čestný člen besedy Barák v Kolíně nad Rýnem. Pozval krajany do hostince Antonína Trojana (rue de la Putterie 12), kde se 26. února 1904 dohodli na založení spolku, v němž by se „spojili v jeden pevný kruh, který by odolal příválům, naň se pohrnuvším, neboť jen maják na pevných, dobrých základech zbudován odolá vlnobití naň dorážejícímu. Pak-li bla-ho nového česko-slovanského spolku bude krajanům na srdci ležeti, snadno překonány budou veškeré překážky, neb dle starého českého přísloví: Dobrá vůle všechno zmůže!“

K založení spolku došlo na první valné hromadě **6. března 1904**, oficiální název zněl **Česko-slovanský spolek Volnost v Bruselu**. Členy spolku byli tehdy převážně živnostníci, obchodníci, kožišníci, hostinští apod. Nejznámějším předsedou v prvních 20 letech existence spolku byl Karel Valehrach. Od něho pocházejí nejstarší zápisy o spolkovém životě v Belgii před 1. světovou válkou a krátce po ní, (než natrvalo odjel do USA), které jsou v Pamětní knize: „Schůze pořádány jednou měsíčně,

Brabantský dům na Grand Place v Bruselu. Napravo vchod do spolkových místností Besedy "Volnost".

pořádány přednášky, zábavy a vycházky do přírody. Spolek všemožně podporoval dobročinné účely a nikdy nezapomínal na menšinové školství, takže pokladna často zela prázdnotou.“ V české škole se děti krajanů učily ve čtvrtek odpoledne a v neděli dopoledne, a to až do 1. poloviny 30. let.

Snad nejkrušnější dobou bylo pro krajany období 1. světové války, tehdy spolek nemohl fungovat. Zpočátku byli krajané pronásledováni Belgičany, neboť byli považováni za Rakušany, tedy nepřátele Belgie, jejich obchody byly pleněny. Svobodní krajané tehdy vstupovali do francouzské cizinecké legie, rodiny s dětmi se vracely do českých zemí, mnozí uprchli do Holandska. Když byl Brusel obsazen Němci, měli se krajané hlásit na německém velitelství, což většinou neučinili. Byli považováni za dezertéry a vraceni do Rakouska-Uherska. „Velké starosti krajanům dělalo stravování, následkem nedostatku potravin všechno bylo vydáváno na lístky, které opět vydávány jen na legitimace Němci zavedenými, avšak našim krajanům nebylo možno si je opatřit (až na několik zhotovených kr.

landou jeho grafickým uměním). Byli odkázáni na nákup pod rukou za velké peníze, které se povětšinou nedostávaly.“, píše se v krajanské Pamětní knize.

Po válce se krajanský život rozvinul naplno, spolek změnil též název na **Beseda Volnost**. Kromě vyučování v české škole, založili naši krajané Sokol, pořádali taneční zábavy, výlety, nadále rozšiřovali knihovnu, objednávali a četli československé noviny a časopisy. Tehdy bruselský spolek sídlil v Brabantském domě na Grand Place č. 13, kde krajané též hráli loutkové i ochotnické divadlo. Jen za rok 1935 uspořádali 5 ochotnických a 6 loutkových představení. Sokol i Beseda Volnost byly v té době v Bruselu dobře známy.

V 30. letech přicházely do belgických uhelných pánví za prací tisíce českých a slovenských dělníků. O tehdejší těžké životě našich krajanů se nejvíce dozvíme z knihy Dr. Jana Sedláčka Čechoslováci v Nizozemí, Belgii a Anglii, kterou vydal Československý ústav zahraniční v Praze v roce 1937. „Horníci zde pracují v hrozných poměrech a na nejnebezpečnější místa jsou posíláni cizinci. Pokud se týká zařízení pro ochranu dělnictva, ta jsou taková, jako u nás asi před sto lety. O bezpečnosti, pohodlí a zdraví dělnictva nelze mluvit. Bezpečnostních zařízení skoro není... nemocenské úrazové pojištění je sice zavedeno, ale v poměru k našemu se rovná skoro nule. Když se horník zraní, musí mít dva svědky na to, že se to stalo na dole a nikoliv jeho vinou... Povinného nemocenského pojištění není. Každý horník je v některém syn-

dikátu, jenž mu nahradí asi třetinu odměny lékařů a za léky, ostatek musí horník platit sám. Osmihodinová pracovní doba se na dolech nedodrží.

Ani během 2. světové války nemohl spolek náležitě fungovat. V Pamětní knize je z této doby jen zápis osvětového náčelníka Československé samostatné obrněné brigády, nadporučíka J. Tomčíka, z listopadu 1944: *„Jménem vojáků čs. samostatné obrněné brigády děkuji čs. krajanům v Bruselu za vzácný dar 170 českých knih, naši „duševní munic“ pro příslušníky Čs. sam. obrněné brigády ve dnech obléhání a pobíjení Němčů u Dunkerque ve Francii.“*

V poválečných letech se život spolku začal opět slibně rozvíjet, avšak v kritických 50. letech se ze strany tehdejšího československého velvyslanectví v Bruselu projevovala silná snaha kontrolovat dění ve spolku. Mezi krajanů docházelo kvůli tomu k dost vážným rozbrojům. V 60. letech se situace uklidnila, výbor spolku však zůstával v kontaktu s našimi zastupitelskými úřady, což mnozí exulanti Besedě Volnost vyčítali. Na druhou stranu se i na těchto nedomokratických úřadech občas našli humánní lidé a umožnili, díky intervenci ze strany spolku, leckterému krajanovi, který takzvaně „nelegálně opustil republiku“, navštívit jeho rodinu.

Po sametové revoluci se situace změnila, krajané se začali více zajímat o dění v tehdejší Československu, někteří zde dokonce chtěli zakládat Občanské fórum, jiní se vrátili do

Krajané v loutkovém divadle v Besedě "Volnost".

vlasti. Řady našich členů tehdy porýdly. Když do Belgie v 2. polovině 90. let znovu přicházeli krajané za svými láskami, za prací v soukromém sektoru, v evropských institucích či v různých českých zastoupeních, naše řady opět omládlý a počet členů se ztrojnásobil. V roce 2004, kdy jsme slavili **100. výročí založení**, obržela Beseda Volnost za šíření dobrého jména naší země v zahraničí a za svou filantropickou činnost **Cenu MZV ČR Gratias agit**. V posledních 20 letech jsme značnými částkami přispěli na dětské oddělení onkologické nemocnice v Motole (1990), na odstraňování škod po povodních v Čechách (Hořín 2002) a na Moravě (Bochoř 1997 a Nový Jičín 2009).

V květnu 2004 rozhodla valná hromada o změně názvu spolku na **Český krajanský spolek Beseda**. I vy se můžete nyní stát jejími členy a pomoci tak v rozvíjení krajanských

aktivit. Stačí zaslat roční příspěvek **12 eur za osobu, nebo 17 eur za partnerskou dvojici na účet Besedy 363 – 0302241 – 29**, děti příspěvek neplatí. Členství v Besedě přináší i určité výhody: výtisk Zpravodaje zdarma, snížené vstupné na naše

akce a různá překvapení: sklenka sektu, talíř guláše, buřtík či zákusky zdarma. Více se o Besedě dočtete na stránkách **www.beseda.be**, kde najdete též naše stanovy, Zpravodaje z posledních let, fotografie z nedávných akcí i brožuru ke 100. výročí založení spolku.

Beseda není uzavřeným spolkem, našimi členy jsou a akcí se

účastní Češi, Slováci, Belgičané i další cizinci, kteří s námi sympatizují. Dnes sice můžeme snadno cestovat do naší vlasti a udržovat díky technice pravidelné kontakty s rodinou a přáteli, přesto se každému občasu zasteskne a má chuť si popovídat s někým, kdo tu bydlí a má podobné zkušenosti. Proto bych řekla, že i nyní zůstává v platnosti odkaz výše zmínovaného předsedy Karla Valehracha z roku 1923, kdy poukazoval na to, jak dobře se spolek rozvíjí: *„proto, krajané, pracujte jen tak dál ve prospěch vaší Besedy, by opravdu byla pravým střediskem naší kolonie, kde by každý přicestovalý krajan našel svůj domov a dobrou radu a nemusel volný čas utrácet po ulicích a v místnostech cizího města. Buďte mezi sebou svorní a svým vzorným vystupováním ukažte, že jste dobří Čechoslováci. Na zdar!“* Budeme rádi, když se u nás budete cítit dobře, když najdete mezi členy spolku spřízněnou duši, kterým si můžete na leccos posteskout či se z něčeho společně radovat. Jak se říkávalo v mém kraji: „Přijďte pobejt!“, budete vítáni. Těšíme se na vás.

Vše nejlepší Besedě k 106. výročí jejího založení, necht' zůstává mladá a svěží!

Olga Schmalzriedová

Byli jsme při tom

Dříve, než vás zavedu na oslavu, které jsem měla čest se zúčastnit, a než vám představím hlavního aktéra celé události, krátce se zmíním o instituci, která po dlouhá léta drží svoji štědrou ruku nad krajauskými spolky.

Jak asi správně tušíte, touto institucí je **Československý ústav zahraniční**, který byl založen v roce 1928, tedy již před více než 80 lety, a u jehož zrodu nestál nikdo jiný, než tehdejší prezident republiky T. G. Masaryk. Již tehdy bylo pracovní náplní ČSÚZ zmapování krajanů žijících v zahraničí a zajištění pomoci těmto krajanům.

V roce 1990 začali znovu od začátku, s úplně novou filozofií. Původní název Československý ústav zahraniční si ponechali a i nadále podporují úsilí jak českých, tak i slovenských krajanů v zahraničí o zachování jejich kultury a jazyka. Podporují především vzdělávání dětí v krajauských školách. Práci pro děti považují za nejprospěšnější a té také převážně věnují svoji činnost.

Pro zachování českého a slovenského jazyka u nové generace žijící v zahraničí dělá ČSÚZ vše nejen ke zkvalitňování její výuky, pomáhá ale i při rekonstrukci školních budov, vybavuje školní knihovny, obstarává výpočetní techniku, každoročně organizuje v ČR třítydenní kurz českého jazyka a podporuje další krajauské projekty. Za zmínku rovněž stojí zbudování pěti památníků T. G. Masaryka, M.R. Štefánika a J. A. Komenského v zahraničí.

Pan Jaromír Šlápota s autorkou článku paní Alenou Gilbert.

Jubilant s dárkem od spolupracovníků z ČSÚZ, který mu předali místopředsedkyně paní PhDr. Libuše Benešová a člen představenstva Ing. Jiří Rudolf.

Členové ČSÚZ vše zajišťují bez finančních nároků, ve svém volném čase, vedle svého zaměstnání. O to obdivuhodnější jsou výsledky, kterých dosahují.

Již devatenáctým rokem stojí v čele Československého ústavu zahraničního **předseda Jaromír Šlápota**, jehož jméno je hluboce zapsáno do dějin této organizace. V letech jeho působení ve funkci předsedy se realizovala dlouhá řada nejrůznějších projektů spolupráce s krajauskými komunitami v mnoha zemích Evropy, v USA, ale i v jiných částech světa.

Po dlouhých letech usilovné práce ČSÚZ, na níž má předseda Jaromír Šlápota výrazný podíl, se ČSÚZ dostalo řady významných ocenění, z nichž uvádím alespoň Cenu mi-

nistra zahraničních věcí České republiky GRATIAS AGIT za šíření dobrého jména ČR ve světě a za úspěšnou spolupráci na úseku krajauské péče. Těch cen pro ČSÚZ jakož i pro J. Šlápota však bylo daleko více.

I my, krajané z belgického krajauského spolku BESEDA nezapomínáme na pomoc ČSÚZ při zajišťování dětských knih, kazet a CD pro naše děti, za jeho porozumění u řady našich projektů, za obstarání expertizy na naše loutky, které se dlouhá léta nacházely v depozitáři ČSÚZ, jakož i za promptnost, s jakou nám p. Šlápota pomáhal vrátit tyto nám vzácné loutky zpět do Belgie.

V současné době jsme se díky ČSÚZ konečně mohli připojit k mezinárodnímu projektu „Česká škola bez hranic“, na kterou zde v Belgii již netrpělivě čekala naše krajauská omladina. Zvláště u tohoto projektu jsme ČSÚZ za pomoc nesmírně vděční. Vedení ČSÚZ s námi chce u tohoto projektu trvale spolupracovat, což je pro nás velkým povzbuzením, jakož i závazkem.

Nyní, kdy jsem vám představila Československý ústav zahraniční, jakož i jeho předsedu Jaromíra Šlápota, a je tedy zcela jasné, jaké vztahy nás s nimi po léta spojují, se konečně můžeme přenést do nádherných prostor Kláštera sv. Anežky České v Praze, kde se konala velká slavnost. Jaromír Šlápota zde totiž v prosinci m. r. slavil sedmdesáté narozeniny. A my byli při tom.

Po příchodu do kláštera se zařazují do dlouhé řady gratulantů, čekají-

cích na elegantního a usměvavého oslavence. Spolupracovníci, přátelé ..... Každý mu chce poblahopřát a předat mu alespoň malý dárek jako odměnu za jeho spolupráci a přátelství. Jeho jedenáctiletá dcerka má co dělat, aby vše zvládla. Zcela se ztrácí v množství květin, kterými je oslavenec obdarován.

V projevech mnoha významných osobností, jakož i spolupracovníků a přátel slyšíme na předsedu Jaromíra Šlápota jen samou chválu. Je

zásadový, přímý, výborný pracovník, nemá rád prázdná slova, která jdou do větru, je to muž činu ..... Přesně takového jej znám i já a naši krajané, kteří s ním spolupracovali, nebo spolupracují.

Krásný večer končí jeho gentlemanským gestem, kdy osobně roznáší růže přítomným ženám.

Před odchodem se přesunují k pamětní knize, do které mu přítomní píší svá přání k jeho životnímu jubileu.

Nemusím se ani dlouho rozmýšlet, co do ní vepsat. Slova přicházejí sama od sebe:

„Krásné narozeniny a mnoho dalších Vám přeji a za Vaši stálou pomoc Vám upřímně děkuji krajané z Českého krajského spolku BESEDA v Belgii“

Alena GILBERT

Krajský folklorní festival

Ve dnech 9. – 12. září 2010 se uskuteční v Praze **4. mezinárodní krajský festival**. Zveme co nejsrdečněji naše krajany aby se zúčastnili festivalové přehlídky, aby přijeli předvést ukázky svého umění pěveckého nebo tanečního, případně ukázky památek nebo fotografií ze života prvních přesídlenců i ze současného života krajské obce na výstavu, která bude součástí festivalu.

Účastníkům nabídneme výlety, společná setkání u tradiční české kuchyně, exkurze, možnost setkání se zajímavými osobnostmi kulturního a politického života České republiky. Účinkující krajané budou mít zajištěno zdarma ubytování po dobu trvání festivalu.

Festival se hlásí k dokumentům UNESCO „Doporučení UNESCO k ochraně tradiční a lidové kultury“ a k „Úmluvě UNESCO o zachování nehmotného kulturního dědictví“, čímž se řadí do světového hnutí za záchranu a uchování lidových tradic a jejich předávání dětem a mládeži.

Své přihlášky posílejte na adresu : Občanské sdružení Sedm paprsků, Spořická 328, 184 00 Praha 8

Nebo na email: info@sevenrays.cz, Nebo faxem: +420 233 543 760

(Sdělení paní Lenky Pokorné, vedoucí Konzulárního oddělení)

V poslední době nám "přespolním" přepravní společnosti příliš nepřejí. Za levnou letenkou abychom jezdili daleko za Brusel a volný pátek strávíme od března díky změně letových řádů na cestách.

...že bychom zkusili zase jednou zajet domů autobusem?

STUDENT AGENCY nabízí dopravu z centra Bruselu do Prahy, Brna, Ostravy a dalších českých a moravských měst za rozumný peníz a v rozumné době.

Autobus je vybaven automatem na teplé nápoje, ledničkou, klimatizací a WC. Teplé nápoje poskytuje Student Agency zdarma pro všechny cestující. Sedačky jsou pohodlnější a prostornější než v běžných autobusech a nechybí ani výklopné monitory, které vám umožňují krát si čas sledováním filmů.

Více informací naleznete na našich webových stránkách:

www.beseda.be

Společenská rubrika

Milí krajané, nezapomínejte nám včas zasílat zprávy o významných událostech ve Vašem životě. Děkujeme.

8. prosince 2009 zemřela v obdivuhodném věku 90 let **paní Lidmila Voborníková**.

Dovolujeme si vyjádřit upřímnou soustrast všem příbuzným a přátelům zesulé. Čest její památce!

22. února 2010 oslaví narozeniny paní **Anna Kratochvílová**, bývalá sólistka Janáčkovy opery v Brně a zpěvačka opery La Monnaie v Bruselu.

28. února 2010 oslaví narozeniny dlouholetý člen Besedy, bývalý hokejový reprezentant Československa, pan **Oldřich Zábrodský**.

23. března 2010 oslaví narozeniny dlouholetá členka Besedy paní **Svatava Čulíková** z Lutychu.

6. března 2010 oslaví narozeniny paní **Marie Dobbelaere** – Konstantová, bývalá aktivní pomocnice výboru Besedy.

1. dubna 2010 oslaví narozeniny paní **Adriena Van de Perre**, kulinářská odbornice z bývalé věhlasné restaurace v Bruselu „U tří lip“.

19. dubna 2010 oslaví jubilejní 90. narozeniny jeden z našich nejstarších krajanů, pan **Leopold Van Riet**.

Pan **Zdeněk Štybar** se stal **31. ledna 2010** v Táboře mistrem světa v cyklokrosu! Po devatenácti letech se stal prvním Čechem, který získal zlato na mistrovství světa v elitní kategorii. Blahopřejeme našemu krajanovi žijícímu v Belgii!

**Všem oslavencům srdečně blahopřejeme
a přejeme hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.**

Kalendář českého krajského spolku beseda:

Burza knih a časopisů	Prostory ČŠBH, avenue Buyl 150, Brusel	neděle 28. 3. 2010 od 15.00 h
Odpolední dýchánek Film a beseda o Karlu Hašlerovi	České centrum, rue du Trône 60, Brusel	sobota 24. 4. 2010 od 15.00 h
Návštěva koncentračního tábora	Breendonk (sraz 13:30 před vchodem do pevnosti)	sobota 8. 5. 2010 od 14.00 h
Československá retrodiskotéka	Feestzaal Nova Machelen, Turcksinstraat 68	sobota 22. 5. 2010 od 19.30 h
Barbecue a dětský den	« Bois des Rêves » u Ottignies a Wavru	sobota 5. 6. 2010 od 12.00 do 19.00 h
Besídka ČŠBH	Prostory ČŠBH, avenue Buyl 150, Brusel	sobota 27.6. 2010

**Zpravodaj vychází čtvrtletně, členové jej dostávají poštou automaticky, ostatní na požádání.
Každý zájemce může dostávat elektronickou verzi Zpravodaje e-mailem,
stáhnout si jej též můžete z webových stránek Besedy, www.beseda.be**

Příští číslo Zpravodaje vyjde v květnu 2010, uzávěrka pro vaše příspěvky je 15. dubna 2010.

Pište nám na adresu: **spolek@beseda.be**, nebo poštou na:
Český krajský spolek Beseda, 15, Rode Kruisstraat, 2830 Willebroek
Telefon: 0032 3 / 866 05 07 **Mobil:** 0032 495 / 77 91 18